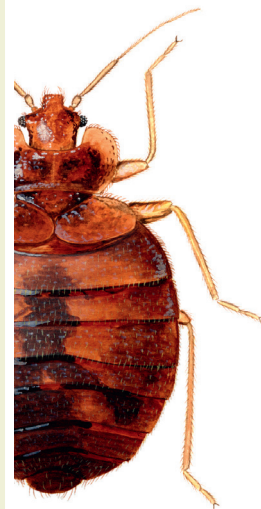

2016

Veggedyr – informasjon og råd til overnattingssteder

Bjørn Arne Rukke

Anders Aak

Morten Hage

Veggedyr – informasjon og råd til overnattingssteder

Bjørn Arne Rukke

Anders Aak

Morten Hage

Utgitt av Nasjonalt folkehelseinstitutt
Område for smittevern, miljø og helse
Avdeling for skadedyr
Juni 2016

Tittel:

Veggedyr – informasjon og råd til overnattingssteder

Forfattere:

Bjørn Arne Rukke
Anders Aak
Morten Hage

Bestilling:

Rapporten kan lastes ned som pdf
på Folkehelseinstituttets nettsider: www.fhi.no

Grafisk designmal:

Per Kristian Svendsen og Grete Sjøimer

Layout omslag:

Unni Harsten

Foto omslag:

Colourbox

Illustrasjon veggedyr:

Hallvard Elven
Folkehelseinstituttet

ISBN elektronisk utgave: 978-82-8082-736-4

Forord

Denne veilederen er utarbeidet av Folkehelseinstituttet i samarbeid med NHO Reiseliv og utvalgte hoteller. Prosjektet er finansiert av Arbeidsmiljøfondet, FHI og NHO Reiseliv. Den beskriver rutiner som skal forebygge og begrense veggedyrproblemer, samt rutiner knyttet til håndtering og bekjemping av veggedyr dersom problemet oppstår. Veilederen er skrevet med henblikk på hotelldrift, men informasjon og grunnleggende rutiner vil også være relevant for andre overnattingssteder som campinghytter, herberger, cruiseskip, oljeplattformer, brakkerigger og lignende. Rutinene tar praktiske hensyn i forhold til daglig drift og bygger på forskningsbasert kunnskap tilgjengelig våren 2015. Man kan forvente at rutinene bør oppdateres fortløpende når ny bekjempingsmetodikk utvikles eller ny kunnskap blir tilgjengelig. Veilederen er tilgjengelig elektronisk på www.fhi.no og en nettbasert versjon finnes på www.nhoreiseliv.no

Oslo, mai 2015

Bjørn Arne Rukke Anders Aak Morten Hage

Innhold

Forord	3
Innhold	5
Hva er veggedyr?	6
Hvordan får man veggedyr?	6
Hvordan oppleves veggedyr?	6
Hvordan finne veggedyr?	7
Hva bør gjøres dersom en gjest klager på veggedyr?	8
Hvordan bli kvitt veggedyr?	8
Utforming av rom	9
Spesialutstyr	9
Ytterligere informasjon	9
Veiledninger for personale ved overnattingssteder	10
<i>English version:</i>	20
What are bedbugs?	21
How do bedbugs arrive?	21
How are bedbugs identified?	22
How do you find bedbugs?	22
What should be done if a guest complains about bedbugs?	23
How do you get rid of bedbugs?	23
Design and layout of rooms	24
Special equipment	24
For further information	24
Guidance for personnel at overnight accommodations	25

Appendix - Rutiner for renholdspersonale på relevante språk:

Renholdspersonale (spansk) - Personal del servicio de limpieza s.35

Renholdspersonale (fransk) - Personnel de nettoyage s. 36

Renholdspersonale (russisk) - Уборочному персоналу s. 37

Renholdspersonale (thai) - พนักงานทำความสะอาด/แม่บ้าน s. 38

Renholdspersonale (kinesisk) - 保洁员工 s. 39

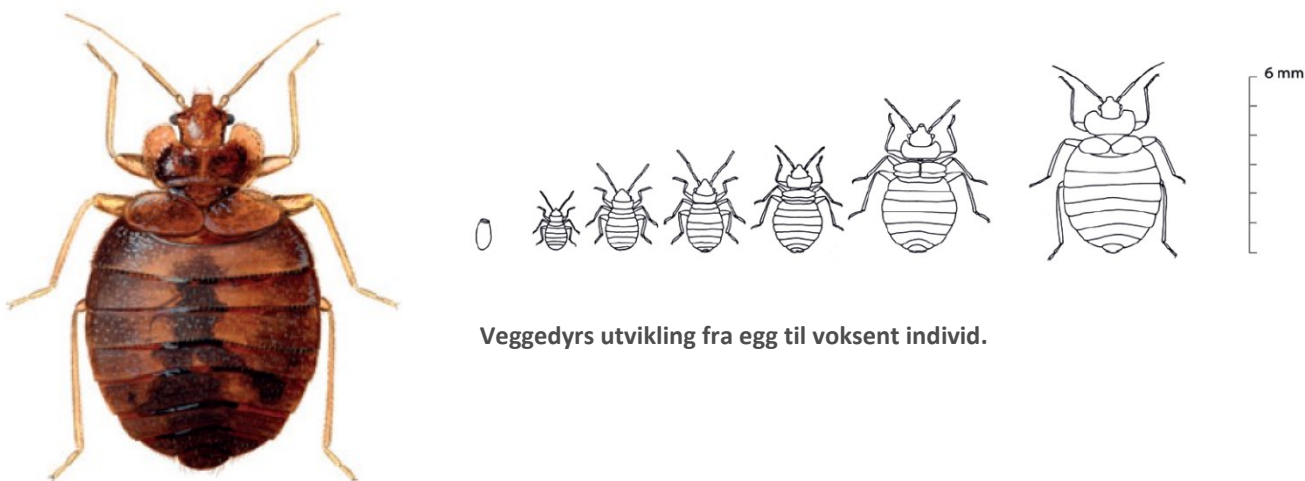
Renholdspersonale (kroatisk) - Osoblje za čišćenje s. 40

Renholdspersonale (polsk) - Personel utrzymujący czystość s. 41

Hva er veggedyr?

Veggedyr er et problem for reiselivsbransjen der de invaderer hoteller, turisthytter, campinghytter, rorbuer, herberger, turistbåter og andre transportmidler. De spres med folks bagasje, og det er derfor vanskelig å forhindre at de kommer inn på overnattingssteder med gjester. Det er svært viktig at veggedyrangrep oppdages tidlig, fordi dette forenkler bekjempelsen. Det er krevende å bli kvitt veggedyr, og vedvarende problemer kan gi overnattingsbedriften et dårlig rykte. Man må derfor ta skadedyret på alvor og ha driftsrutiner som systematisk og effektivt håndterer veggedyr. Folkehelseinstituttet har utarbeidet dette skrevet i samarbeid med NHO Reiseliv og flere av de store hotellkjedene i Norge. En beredskapsplan som involverer ansatte i relevante stillinger vil sørge for effektiv bekjempelse og god kundebehandling.

Veggedyr er blodsugende insekter med flat, oval og brunrød kropp. Voksne dyr er 5-6 mm lange, mens nyfødte individer er ca. 1 mm. Om dagen gjemmer de seg i sprekker i senger, møbler, gulv, vegger o.l., men om natten kommer de frem fra gjemmestedene sine for å suge blod av mennesker.

Veggedyrs utvikling fra egg til voksent individ.

Veggedyr er 5-6 mm lange som voksne. De er flate, men svulmer opp når de suger blod.

Hvordan får man veggedyr?

I de fleste tilfeller kommer veggedyr til et overnattingssted via overnattingsgjester. Dyrene kryper gjerne inn i koffertene, bager eller sekker, og følger med fra ett overnattingssted til det neste. Jo flere gjester et overnattingssted har, desto større er sjansen for å få veggedyr. Veggedyr kan også spre seg ved å vandre mellom rom.

Hvordan oppleves veggedyr?

Veggedyr stikker på bar hud, ikke gjennom klær. Ofte får man en rad med stikk ved siden av hverandre. Selve stikket er smertefritt, men reaksjonen i etterkant varierer fra person til person. Noen merker lite eller ingenting, mens andre får større utslett som klør intenst.

Reaksjonen kan komme med en gang eller opptil en uke etter stikket. Veggedyr overfører ikke sykdommer via stikk, men å bo i rom med veggedyr oppleves som ubehagelig.

Voksent veggedyr som suger blod og reaksjoner på stikk.

Hvordan finne veggedyr?

Klarer man tidlig å oppdage at det er veggedyr i et rom, vil bekjempelsen bli mye enklere enn om insektene får tid til å etablere seg og bli mange. Veggedyr etterlater spor i form av ekskrementflekker, blodflekker, larvehuder og døde dyr som relativt enkelt kan oppdages hvis de ansatte vet hva de skal se etter. Renholdspersonalet må derfor læres opp til å gjenkjenne veggedyrsporene, se veiledning *Renholdspersonale*. Ved funn eller mistanke om angrep må man ha tydelige rutiner for rapportering til nærmeste overordnet, som f.eks. husøkonomen. Ansvarshavende må da sørge for en fullstendig undersøkelse av rommet for å fastslå om det er veggedyr til stede eller ikke, se veiledning *Grundig inspeksjon*. Er man i tvil bør en profesjonell skadedyrbekjemper tilkalles for hjelp til inspeksjonen.

Utover de raske observasjonene knyttet til daglig renhold må det regelmessig gjennomføres en grundigere undersøkelse av rommene, se veiledning *Grundig inspeksjon*. En god praksis vil være å gjennomføre slike inspeksjoner minimum én gang per kvartal. Dette bør kobles til andre rutiner og/eller systematiske vedlikeholdstiltak. Da vil veggedyrinspeksjonens hyppighet sikres og dokumenteres.

Dersom man ved en inspeksjon finner slike mørke ekskrementflekker på sengerammen, er dette en indikasjon på at veggedyr er til stede.

Hva bør gjøres dersom en gjest klager på veggedyr?

Ved mistanke om veggedyr vil en gjest henvende seg til resepsjonen. Overnattingsstedet må da ha rutiner for håndtering av slike situasjoner, se veiledning *Resepsjon*. Dette vil sikre en profesjonell behandling av kunden og samtidig redusere faren for spredning av problemet. Disse rutinene tilpasses lokalt, men må omfatte følgende:

- Tilby gjesten et nytt rom.
- Håndtere gjestens bagasje slik at man ikke overfører veggedyr til det nye rommet, til nytt overnattingssted eller hjem til gjesten.
- Informere gjesten om hva veggedyr faktisk er og hvilke rutiner for forebygging og håndtering man har etablert.
- Umiddelbart sette i gang grundig inspeksjon av problemrommet og tilstøtende rom. Dersom dyr finnes, må rommene stenges og behandling gjennomføres før de igjen kan tas i bruk.

Hvis gjesten har forlatt overnattingsstedet vil kun de to siste punktene være relevante.

Hvordan bli kvitt veggedyr?

Veggedyrbekjemping på overnattingssteder bør utføres av et profesjonelt skadedyrfirma. På Folkehelseinstituttets nettsider finnes generelle anbefalinger rundt kjøp av slike tjenester. Grundighet er nøkkelen til suksess. Bekjemping av veggedyr gjennomføres mest effektivt ved å kombinere flere metoder, ikke kun ved bruk av insektmidler, og man må sørge for å forhindre eventuell spredning mellom rom, se veiledning *Bekjemping*.

Man må samarbeide tett med skadedyrfirmaet og forsikre seg om følgende:

- Alle aktuelle rom inspiseres grundig for å avdekke veggedyrenes skjulesteder.
- Bekjempingstiltakene tilpasses de lokale forholdene og flere metoder benyttes for å angripe veggedyrene.
- Bekjempingstiltakene tar hensyn til spredningsfare og reduserer sannsynligheten for lokal overføring av veggedyr mellom rom.
- Antallet mulige gjemmesteder for veggedyr minimeres ved at unødige gjenstander fjernes fra rommet og sprekker tettes.
- Rom med veggedyr stenges til skadedyrfirmaet går god for at veggedyrene er utryddet.

Etter endt bekjemping inspiseres rommet minimum hver fjortende dag i to måneder for å forsikre om at veggedyrbekjempelsen har vært vellykket.

Utforming av rom

Utformingen av rom kan ha stor betydning for bekjemping av veggedyr. Det bør være færrest mulig gjemmesteder på rommene. Tetting av små åpninger samt reduksjon av antall gjenstander som hodegjerde, puter og pyntegjenstander vil forenkle inspeksjon og bekjemping. Panel, tepper og annet dekke på vegger og gulv kan gi veggedyr gode gjemmesteder og vanskeliggjøre bekjempelser. Det kan være nødvendig å fjerne dette under en bekjempelse. Spesielt viktig er det å redusere mulige gjemmesteder nær senger. Senger som er lette å inspisere vil også være fordelaktig. Spesiellagede madrastrekk mot veggedyr vil kunne omslutte hele rammemadrasser og på den måten redusere antallet skjulesteder i sengen. På hotellrom vil det være hensiktsmessig med koffertstativ plassert i god avstand fra sengen for å minimere risikoen for at veggedyr kommer inn i kofferten.

Spesialutstyr

Det finnes en del utstyr som vil lette håndteringen av veggedyrproblemer og effektivt bidra til forebygging, se veiledning *Utstyr*. Spesielt er det viktig med godt lys under inspeksjon og muligheten til raskt å kunne håndtere gjesters bagasje hvis veggedyr oppdages.

Ytterligere informasjon

Ytterligere informasjon om veggedyr finnes på internett: www.fhi.no/skadedyr

Man kan også få hjelp ved å ringe Skadedyrtelefonen på hverdager mellom kl. 13.00-14.00, telefonnummer 21 07 77 00.

Veiledninger for personale ved overnattingssteder

Renholdspersonale

Vær oppmerksom på veggedyrspor ved daglig renhold!

Se etter:

1) Blodflekker på laken, putetrekk og madrass.

2) Små flekker på laken og madrass og/eller langs kanter og i hjørnene av senga.

3) Tomme insekthuder

4) Levende veggedyr

Finner du dette så rapporter med en gang til din nærmeste overordnede, f.eks. husøkonom, som sørger for en grundig inspeksjon av rommet. Sengetøyet puttes i egen sekk som **knytes** igjen og legges til side.

Grundig inspeksjon

Grundig inspeksjon av rom utføres minst én gang per kvartal, og også ved klage fra gjester eller ved mistanke om veggedyrangrep. Dette gjøres enten av en av hotellets ansatte, som er trent til dette, eller av en skadedyrbekjemper.

- 1) Alle deler av sengen skal inspiseres grundig, men spesielt undersiden av sengen. Se etter ekskrementflekker, veggedyrhuder eller veggedyr (bilder under). Vær grundig og bruk tid for å være sikker på at man ikke overser noe. I tillegg til hjørner, sprekker og hulrom bør sømmer og tøyfolder på sengen inspiseres grundig.
- 2) Hodegjerde, nattbord og andre gjenstander som er plassert tett på sengen flyttes slik at man får inspisert alle flater på disse grundig.
- 3) Stoler, sofaer og løse puter inspiseres.

→ Hvis veggedyr er i rommet stenges dette og bekjemping utføres. Kan veggedyr ha gått til naborom via rørgjennomføringer, elektriske kanaler og luftkanaler må også rom ved siden, samt over eller under det infiserte rommet, inspiseres grundig.

→ Hvis ikke veggedyr finnes i rommet kan dette tas i bruk igjen.

Resepsjon

Ved henvendelse fra gjester som bor på hotellet og som hevder at deres rom har veggedyr:

- Ta gjesten til side og fortsett samtalen på et kontor eller annet egnet sted.
- Vis empati overfor gjesten. Forklar gjesten hva veggedyr er, at dette er et økende problem i reiselivsbransjen, at dere tar problemet seriøst og har rutiner for å håndtere dette samt at dere vil forsikre dere om at man ikke bites på ny eller får med seg veggedyr videre. Gjesten kan gjerne få med seg *kortfattet informasjon om veggedyr*.
- Tilby gjesten nytt rom, men inspiser det først for å sikre at dette ikke har veggedyr.
- Gjestens bagasje håndteres og behandles av overnattingsstedet eller et skadedyrfirma. Dette er for å hindre at gjesten får med veggedyr til nytt rom, nytt overnattingssted eller hjem. Dette kan gjøres på to måter:
 - *Behandling i varmekammer/varmetelt med 60°C slik at alt er gjennomvarmt i 2-3 timer. Det er en fordel at hotellene disponerer denne typen utstyr for raskt å kunne håndtere bagasjen og andre små objekter fra infiserte rom.*
 - *Fryse bagasje på minst -18 °C. Alt må være gjennomkaldt (-18 °C) i minimum 72 timer. Fryserom kan benyttes hvis tilgjengelig, men flere skadedyrfirma disponerer også frysecontainere.*
- Hvis kunden ønsker å forlate overnattingsstedet, må kunden informeres om faren for å få med dyr slik at de selv kan ta ansvar for håndtering av bagasje.
- Meld fra til ledelsen på overnattingstedet og sørg for at det umiddelbart settes i gang grundig inspeksjon av gjestens rom og relevante tilstøtende rom enten av en trent person fra hotellet eller en skadedyrbekjemper. Tilgang til rommet bør begrenses til personer som er godt kjent med veggedyrproblematikk for å redusere risikoen for at noen sprer veggedyr derfra til andre rom eller får det med seg hjem.
- Enkeltindivider av veggedyr kan være vanskelig å finne. Selv om det ikke avdekkes veggedyr under inspeksjonen er det viktig å øke oppmerksomheten på de aktuelle rommene med inspeksjon minimum hver fjortende dag i to måneder.
- Dersom dyr finnes, må rommet stenges og bekjemping gjennomføres.
- Hvis gjenstander skal tas ut av rommet (seng, møbler, sengetøy, håndklær, duker, puter, elektronikk, søppel mm.) før bekjempingen starter, må de pakkes i solid, tett emballasje og varme- eller kuldebehandles for å forhindre spredning av veggedyr på hotellet.
- Kundens klage, tidspunkt for klagen, romnummer, resultatet av inspeksjonen samt hva som gjøres frem til problemet er løst dokumenteres skriftlig i henhold til rutiner. Gjennomførte forebyggende tiltak i forkant av problemet bør også kobles til det aktuelle rommet for å avdekke eventuelle svikt i rutiner.
- Hvis kunden har en alvorlig reaksjon på stikk, bør de oppfordres til å ta kontakt med lege. Hotellpersonale skal ikke selv gi medisinske råd.

Ved henvendelse fra gjester som har forlatt hotellet og påstår at deres rom hadde veggedyr:

- Forklar gjesten hva veggedyr er, at dere tar problemet seriøst, har rutiner for å unngå problemet og vil inspisere det aktuelle rommet. Send gjerne gjesten *kortfattet informasjon om veggedyr*.
- Meld fra til ledelsen på overnattingstedet og sørg for at det umiddelbart settes i gang grundig inspeksjon av gjestens rom og relevante tilstøtende rom.
- Enkeltindivider av veggedyr kan være vanskelig å finne. Selv om det ikke avdekkes veggedyr under inspeksjonen, er det viktig å øke oppmerksomheten på de aktuelle rommene med inspeksjon minimum hver fjortende dag i to måneder.
- Dersom dyr finnes, må rommet stenges og bekjemping gjennomføres.
- Kunden som tok kontakt må informeres om resultatet av inspeksjonen og om eventuell fare for at de har fått med dyr videre.
- Kundens klage, resultatet av inspeksjonen samt hva som gjøres frem til problemet er løst dokumenteres skriftlig. Gjennomførte forebyggende tiltak i forkant av problemet bør også kobles til det aktuelle rommet for å avdekke eventuelle svikt i rutiner.

Bekjemping

Veggedyrbekjemping på overnattingssteder bør utføres av et profesjonelt skadedyrfirma som **kombinerer** flere metoder for å utrydde veggedyrpopulasjonen. Tidligere var bruk av insektmidler den mest brukte fremgangsmåten. Veggedyr har nå utviklet motstandsdyktighet mot insektmidler, og konsekvensen er at insektmidler ikke skal anvendes som eneste metode. Insektmidlene er et supplement som bidrar når det brukes i kombinasjon med andre tiltak. Vær også oppmerksom på at insektmidler er giftige og utgjør en helseisiko for ansatte og gjester ved feil bruk. Madrasser og møbler skal ikke behandles med insektmidler fordi disse da kan komme i tett kontakt med kroppen til fremtidige brukere av rommet. Hvis gift inkluderes i bekjempelsen, må skadedyrbekjemperen:

- 1) Framskaffe sikkerhetsdatablad (HMS-datablad) som inneholder informasjon om farlige egenskaper ved insektmidlet og anbefalte vernetiltak. Les dette grundig og behold kopi/lenke.
- 2) Gi beskjed om:
 - a. Hvordan rommet skal forberedes før behandling med insektmidler.
 - b. Hvordan rommet skal håndteres etter behandling.
 - c. Når det er trygt å ta i bruk rommet igjen.

Samarbeid med skadedyrfirmaet for å forsikre om at følgende steg gjennomføres:

- Skadedyrfirmaet må starte med en grundig inspeksjon av det infiserte rommet og naborommene for å avdekke alle mulige skjulesteder. Husk også å få inspisert rom som gjester ble flyttet til.
- De fleste veggedyrene befinner seg i sengen. Denne må derfor gis ekstra oppmerksomhet og behandles i sin helhet med kulde- eller varmebehandling, eller kasseres. Madrass og sengebunn støvsuges grundig for å fjerne så mange dyr som mulig. Sengen pakkes så inn i tett plast eller industrisekker før de tas ut av rommet. Dette er nødvendig for å hindre at veggedyr kan forlate sengen under transporten og på den måten spre problemet. Senger kan varme- eller kuldebehandles. Gamle veggedyrspor (ekskrement-/blodflekker og rester av dyr) må fjernes før sengen igjen tas i bruk. Da unngår man misforståelser med gamle veggedyrspor ved senere inspeksjoner. Et alternativ kan være å sette på veggedyrsikre spesialtrekk på madrassen. De vil omslutte hele rammemadrasser og på den måten fjerne gamle spor, redusere antallet skjulesteder og lette inspeksjon. Hvis sengen kasseres er det viktig at den destrueres slik at infisert seng ikke kommer på avveie.
- Støvsug tepper, puter, møbler og andre steder for å fjerne så mange veggedyr som mulig før videre behandling. Støvsugerposen destrueres og støvsugeren kulde- eller varmebehandles før den igjen benyttes i veggedyrfrie rom.
- Vaskbart inventar som sengetøy, håndklær og duker må vaskes på høyest mulig temperatur. Helst på 90°C og minimum 60°C. Sørg for at dette fraktes til vaskeriet i lukkede sekker. Vaskeriet må informeres av hotellet at det kommer sengetøy med mulige veggedyr slik at de kan legge sekkene uåpnet inn i vaskemaskinen for

umiddelbar vasking. Det finnes alginatsekker som kan legges rett inn i vaskemaskinen uten å åpnes og som løser seg opp under vask.

- Mindre gjenstander som for eksempel stoler og nattbord som skal fraktes til behandling eller kassering må sikres og håndteres forsvarlig så de ikke bidrar til spredning av veggedyr. Dette gjelder også puter, elektrisk utstyr og søppel fra rommet.
- For å minimere mulige gjemmesteder for veggedyrene, bør unødige gjenstander fjernes fra rommet og sprekker tettes.
- Behandling av rommet kan føre til at veggedyr søker vekk fra behandlingen. Det er derfor viktig at eventuelle åpninger som luftkanaler, kabel- eller rørgjennomføringer og sprekker rundt dørkarmen/lettvegger tettes. Dette vil forhindre spredning mellom rom. Hvis tetting ikke er mulig må man også behandle tilstøtende rom.
- Behandlingsmetodikk som kan kombineres med hverandre i en lokalt tilpasset bekjemping, samt enkelt kombineres med forsiktig bruk av pesticider, er:
 - 1) **Varmebehandling av hele rom**
 - 2) **Varmebehandling av gjenstander i varmekammer/varmetelt**
 - 3) **Varmebehandling av inventar og skjulesteder med damp under trykk**
 - 4) **Kuldebehandling av inventar**
 - 5) **Kuldebehandling av inventar og skjulesteder med tørris**
 - 6) **Tørkepulver**
- Hold rom med veggedyr stengt helt til skadedyrfirmaet går god for at veggedyrene er utryddet.

Inspiser rommet minimum hver 14 dag i to måneder for å forsikre dere om at bekjempingen har vært vellykket. Veggedyrsikre spesialtrekk rundt rammemadrasser kan lette inspeksjonen ved at de minimerer antallet gjemmesteder for veggedyr.

Ytterligere detaljer om selve bekjempingsmetodikken finnes på www.fhi.no/skadedyr under fakta om ulike skadedyr og i kursmaterieell for utdanning av skadedyrteknikere.

Råd kan også fås ved å ringe Skadedyrtelefonen, mandag til fredag kl. 13.00-14.00 eller tlf. 21 07 77 00.

Kortfattet informasjon om veggedyr

Veggedyr er et problem for reiselivsbransjen siden de kan etablere seg på hoteller, turisthytter, campinghytter, rorbuer, herberger, turistbåter og andre overnattingssteder. De spres med folks bagasje, og det er derfor vanskelig å forhindre at de kommer inn med gjester. Dyrene kryper gjerne inn i koffertene, bager eller sekker, og følger med fra ett overnattingssted til det neste. Veggedyrangrep skyldes **ikke** dårlige renholdsrutiner ved overnattingsstedene.

Veggedyr er blodsugende insekter med flat, oval og brunrød kropp. Voksne dyr er 5-6 mm lange, mens nyfødte individer er ca. 1 mm. Om dagen gjemmer de seg i sprekker i senger, møbler, gulv, vegger o.l., men om natten kommer de frem fra gjemmededene sine for å suge blod av mennesker. Veggedyr etterlater spor i form av ekskrementflekker, blodflekker, larvehuder og døde dyr som kan oppdages ved inspeksjon av sengen. Har man overnattet på et sted med veggedyr, varme- eller kuldebehandles bagasjen før man kommer hjem, slik at man ikke tar med seg problemet.

Veggedyrs utvikling fra egg til voksent individ (over). De er 5-6 mm lange som voksne (høyre bilde). Spor etter veggedyr (under)

Veggedyr stikker på bar hud, ikke gjennom klær. Selve stikket er smertefritt, men reaksjonen i etterkant varierer fra person til person. Noen merker lite eller ingenting, mens andre får større utslett som klør intenst. Reaksjonen kan komme med en gang eller opptil en uke etter stikket. Veggedyr overfører normalt ikke sykdommer via stikk.

Ytterligere informasjon om veggedyr finnes på internett: www.fhi.no/skadedyr

Man kan også få hjelp ved å ringe Skadedyrtelefonen på hverdager mellom 13.00-14.00, tlf. 21 07 77 00.

Utstyr

Grundig inspeksjon av hotellrom krever lite spesialutstyr. Med enkle hjelpemidler er det mulig å undersøke selv vanskelig tilgjengelige kroker og kroker. En liten lommelykt med sterkt lys er nyttig. Likeledes er et inspeksjonsspeil, med eller uten integrert lys, hendig ved inspeksjon. Lykter og speil er tilgjengelige fra velassorterte byggevarehus, bilrekvisitaforretninger og lignende.

Dersom veggedyr oppdages på et hotellrom er det viktig med hurtig behandling av bagasje og løst inventar. Dette kan gjøres med spesialbygde varmetelt. Varmeteltene er sammenleggbare og finnes i flere utførelser og størrelser. De minste egner seg best til behandling av mindre gjenstander som koffert, vesker og lignende, mens de største utgavene også kan brukes til å behandle møbler.

Eksempel på varmetelt.

Et viktig tiltak som kan bidra til tidlig deteksjon og enklere oppfølging av infiserte rom er bruk av spesielle madrastrekk mot veggedyr. Disse kan omslutte hele rammemadrasser. Dette reduserer antall gjemmesteder i sengen, noe som gjør sengen enklere å inspisere. Trekkene er konstruert slik at veggedyr som eventuelt allerede måtte befinne seg i/på madrassen ikke slipper ut, og de klarer heller ikke å bite gjennom trekket.

Veggedyrsikre madrastrekk

English version:

Bedbugs

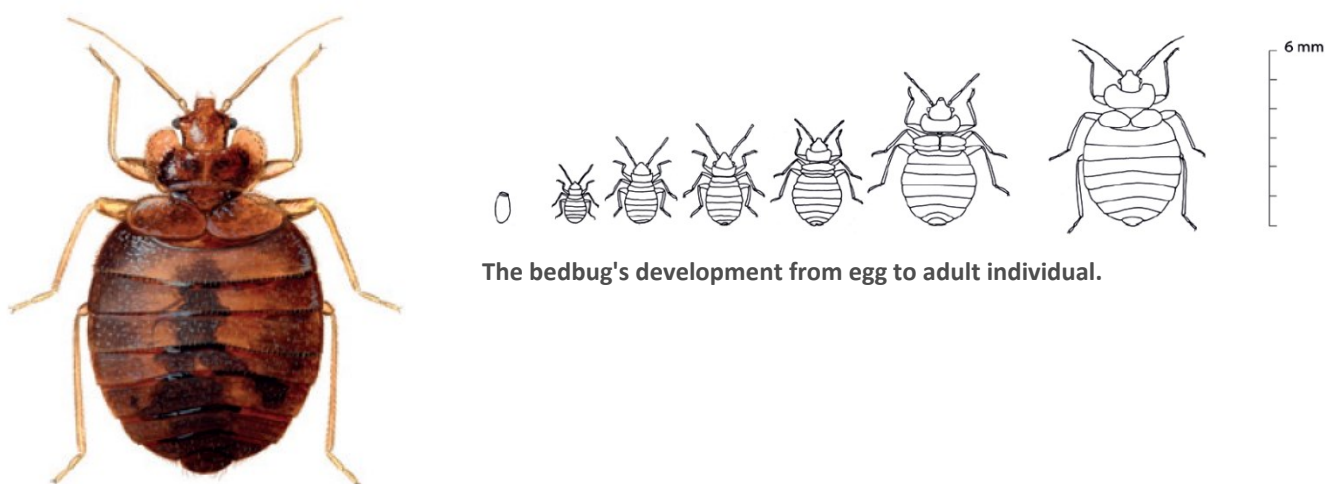
Information and advice for providers of overnight accommodation

What are bedbugs?

Bedbugs are a problem for the tourist industry as they invade hotels, mountain lodges, camping cabins, fishermen's shacks, hostels, tourist boats and other means of transport. They are spread via tourists' luggage, so it is difficult to prevent them from coming into overnight accommodation with guests. It is important to discover bedbug infestation as soon as possible, as this makes extermination easier. Getting rid of bedbugs is demanding and problems can damage an overnight accommodation provider's reputation. The business must therefore take this pest seriously and have operating procedures that deal systematically and efficiently with bedbugs. The Norwegian Institute of Public Health has written this guide jointly with the Norwegian Hospitality Association and several of the large hotel chains in Norway. An emergency response plan that involves staff in relevant positions will ensure effective extermination and contribute to sound customer management.

Bedbugs are blood-sucking insects with a flat, oval, red-brown body. Adult insects are 5-6 mm long, whilst new-born individuals are around 1 mm. During the day they hide in cracks in beds, furniture, floors and walls etc., but at night they come out of their hiding places to suck blood from humans.

The bedbug's development from egg to adult individual.

Bedbugs are around 5-6 mm long as adults.
They are flat but swell up when they suck blood.

How do bedbugs arrive?

In most cases bedbugs arrive in overnight accommodation with guests. The insects can easily creep into suitcases, bags or rucksacks and travel with the guest from one place of overnight accommodation to the next. The more guests an overnight accommodation provider has, the greater the risk of bedbugs. Bedbugs can also spread by walking between rooms.

How are bedbugs identified?

Bedbugs bite on bare skin, not through clothes. There is often a row of bites alongside one another. The actual bite is painless, but the subsequent reaction varies from person to person. Some feel little or nothing, while others experience an acute rash that itches intensely. The reaction may happen immediately, or up to one week after the bite. Bedbugs are not known to transfer disease through their bites, but it is unpleasant to live in a room with bedbugs.

Adult bedbug sucking blood and reactions to a bite

How do you find bedbugs?

Early discovery of bedbugs in a room will make extermination much easier than if the insects have time to establish themselves and multiply. Bedbugs leave traces in the form of specks of excrement, blood spots, larvae cases and dead insects that are readily identifiable if members of staff know what to look for. Cleaning staff must therefore be trained to recognise traces of bedbugs. See the guidance for *Cleaning Staff*. If an outbreak is found or suspected, clear procedures are needed for reporting to their immediate superior, e.g. the housekeeper. Supervisors must then arrange for a thorough examination of the room to establish whether bedbugs are present or not. See the guidance on *Thorough Inspection*. If in doubt, a professional pest control officer should be called in to help with the inspection.

Beyond the quick inspections during daily cleaning, a more thorough inspection of the rooms must be carried out regularly. See the guidance on *Thorough Inspection*. It is good practice to carry out such inspections at least once per quarter. These should be incorporated in other procedures and/or scheduled maintenance routines. This will ensure that bed bug inspections are frequent and properly recorded.

As shown here, dark specks of excrement on a bed frame, found during an inspection, indicate the presence of bedbugs.

What should be done if a guest complains about bedbugs?

If bedbugs are suspected a guest will refer to reception, so the accommodation provider must have procedures for handling such situations. See the guidance for *Reception*. This will ensure that the customer is dealt with professionally and simultaneously reduce the risk of the problem spreading. These procedures should be adapted locally, but must include the following:

- Offer the guest a new room.
- Handle the guest's luggage in such a way that bedbugs are not transferred to the new room, to a subsequent accommodation provider or the guest's own home.
- Inform the guest about what bedbugs actually are and the procedures established for prevention and treatment.
- Start a thorough inspection of the problem room and adjacent rooms immediately. If bedbugs are found, the rooms must be closed and treated before they can be used again.

If the guest has left the accommodation, only the last two points will be relevant.

How do you get rid of bedbugs?

Extermination of bedbugs in overnight accommodation should be carried out by a professional pest control firm. The Norwegian Institute of Public Health's website contains general recommendations about the purchase of such services. Thoroughness is the key to success. Bedbugs are most effectively exterminated using a combination of methods, not just by applying insecticides. Possible spreading between rooms must be prevented. See the guidance on *Extermination*.

- The accommodation provider should work closely with the pest control firm to ensure that:
- All relevant rooms are carefully inspected to reveal the bedbugs' hiding places.
- The extermination measures are adapted to the local conditions and several methods are used to combat the bedbugs.
- The extermination measures take into account the risk of spreading and reduce the likelihood of local transfer of bedbugs between rooms.
- The number of possible hiding places for bedbugs is minimised by removal of unnecessary objects from the room and filling cracks.
- Rooms with bedbugs are closed until the pest control firm guarantees that the bedbugs have been exterminated.

Once the pests have been eliminated the room is inspected once a fortnight for two months to ensure that extermination has been successful.

Design and layout of rooms

The design and layout of rooms can be very important for combating bedbugs. There should be as few hiding places as possible in the rooms. Sealing of small openings and reduction of the number of objects such as headboards, cushions and decorative items will simplify inspection and extermination. Panelling, carpets and other wall and floor coverings can provide bedbugs with good hiding places and make extermination more difficult. It may be necessary to remove such items during extermination and it is particularly important to reduce possible hiding places near beds. It is also advantageous to have beds that are easy to inspect. Specially made bedbug proof mattress covers can completely enclose box mattresses, thus reducing the number of hiding places in the bed. In a hotel room it is sensible to provide a suitcase stand, a good distance from the bed, to reduce the risk of bedbugs reaching the suitcase.

Special equipment

A good deal of equipment is available to simplify the management of bedbug problems and contribute effectively to prevention. See the guidance on *Equipment*. It is especially important to have good lighting during inspection and to have facilities for treating guests' luggage quickly, if bedbugs are discovered.

For further information

Further information about bedbugs may be found on the Internet: www.fhi.no/skadedyr

You can also get help by ringing the pest telephone ('Skadedyrtelefonen') on working days between 13.00-14.00, telephone number +47 21 07 77 00.

Guidance for personnel at overnight accommodations

Cleaning Staff

Watch out for bedbugs during daily cleaning!

Look for:

1) Blood spots on sheets, pillow cases and mattresses.

2) Small specks on sheets and mattresses and/or along edges and the corners of the bed.

3) Empty insect skins

4) Live bedbugs

If you find any of these you must immediately report to your superior, for example the housekeeper, who will arrange a thorough inspection of the room. The bedding is put into a special sack, which is **tied off** and set aside.

Thorough inspection

Thorough inspection of rooms is carried out at least once per quarter and also if guests complain or a bedbug attack is suspected. The inspection is either carried out by specially trained hotel staff or by a pest control officer.

- All parts of the bed must be thoroughly examined, especially the underside of the bed. Look for specks of excrement, bedbug skins or bedbugs (pictures below). Be thorough and take time to make sure that nothing is overlooked. As well as corners, cracks and hollow spaces, seams and folds in materials on the bed should be thoroughly inspected.
- The headboard, bedside table and other objects that are located close to the bed are moved, so that all surfaces can be closely examined.
- Chairs, sofas and loose cushions should also be inspected.

→ If there are bedbugs in the room it must be closed and the bedbugs must be exterminated. If bedbugs may have moved into neighbouring rooms through pipe feedthroughs, electrical conduits or ventilation shafts, then the rooms alongside, above and below the infected room must be thoroughly inspected.

→ If no bedbugs are found in a room it may be taken into use again.

Reception

What to do if hotel guests complain that their rooms have bedbugs:

- Take the guest aside and carry on the conversation in an office or other suitable place.
- Show empathy towards the guest. Explain to the guest what bedbugs are, that this is a growing problem in the tourist industry and that you are taking the matter seriously and have procedures for dealing with it. Also explain that you will ensure that the guest will not be bitten again and will not take the bedbugs on with them. The guest is welcome to a copy of the *brief information about bedbugs*.
- Offer the guest a new room, but inspect it first to make sure there are no bedbugs.
- The guest's luggage is handled and treated by the accommodation provider or a pest control firm. This is to guard against guests taking bedbugs with them into a new room, their next overnight accommodation or back home. This may be done in two ways:
 - *Treatment in a heat chamber/heat tent at 60°C so that everything is heated through for 2-3 hours. It will be to the hotel's advantage to have such equipment at its disposal so that it can deal quickly with luggage and other small objects from infected rooms.*
 - *Freeze the luggage to at least -18 °C. Everything must be frozen through (-18 °C) for a minimum of 72 hours. If available a freezer room may be used, but it is probably easier to use the pest controller's freezer containers.*
- A customer wishing to leave the overnight accommodation must be informed of the danger of taking the bedbugs with them, so that they can take personal responsibility for dealing with their luggage.
- Tell the accommodation provider's management and ensure that the guest's room and relevant adjacent rooms are inspected thoroughly by a trained hotel employee or pest control officer. Access to the room should be restricted to persons with knowledge of bedbug problems, to reduce the risk of spreading bedbugs to other rooms or taking them home.
- Individual bedbugs may be difficult to find. Even if an inspection does not reveal bedbugs, it is important to pay increased attention to the rooms involved, by inspecting them once a fortnight for two months.
- If bedbugs are found, the room must be closed and the pests must be exterminated.
- If objects are taken out of the room (beds, furniture, bedding, towels, cloths, cushions, electronic devices, rubbish etc.) before extermination starts, they must be packed in strong, sealed packaging and heat/freeze-treated to prevent the spread of bedbugs in the hotel.
- In accordance with procedures a written record is made of the customer's complaint, the time and room number, the result of the inspection and the solution

being implemented. Preventative measures taken prior to the problem should also be linked to the room concerned to identify any possible failings in procedures.

- If the customer has a serious reaction to bites they should be encouraged to contact a doctor. Hotel staff must not provide medical advice themselves.

What to do if guests who have left the hotel complain that their rooms had bedbugs:

- Explain to the guest what bedbugs are, that you are taking the problem seriously, that you have procedures for dealing with the problem and will inspect the room concerned. It is a good idea to send the guest the *brief information about bedbugs*.
- Tell the accommodation provider's management and ensure that the guest's room and relevant adjacent rooms are inspected immediately and thoroughly.
- Individual bedbugs may be difficult to find. Even if an inspection does not reveal bedbugs, it is important to pay increased attention to the rooms involved, by inspecting them once a fortnight for two months.
- If bedbugs are found, the room must be closed and the pests must be exterminated.
- The customer who made contact must be informed of the result and of any danger that they may have taken bedbugs on with them.
- A written record is made of the result of the inspection and the solution being implemented. Preventative measures taken prior to the problem should also be linked to the room concerned to identify any possible failings in procedures.

Extermination

Extermination of bedbugs in overnight accommodation should be carried out by a professional pest control firm that **combines** several methods to exterminate the bedbug population. Formerly, insecticides were the most commonly used method. Bedbugs have now developed resistance to insecticides and the consequence is that insecticides shall not be used as the sole method. Insecticides are a supplement. They contribute when they are used in combination with other measures. Note also that insecticides are poisonous and constitute a health risk to staff and guests if used wrongly. Mattresses and furniture shall not be treated with insecticides as these may come in close body contact with future users of the room. If insecticides are included in the extermination measures, the pest control officer must:

- Obtain a safety data sheet (HSE data sheet) that contains information about the hazardous properties of the insecticide and recommended protective measures. Read this thoroughly and retain a copy/the link.
- Give instructions about:
 - ✓ How the room is to be prepared before treatment with insecticides.
 - ✓ How the room is to be managed after treatment.
 - ✓ When it is safe to use the room again.

Collaborate with the pest control firm to ensure that the following steps are implemented:

- The pest control firm must start with a thorough inspection of the infected room and the neighbouring rooms to identify all possible hiding places. Remember to have the room to which the guest moved inspected as well.
- Most of the bedbugs will be in the bed, which must therefore be given extra attention and be comprehensively treated or scrapped. The mattress and bed base are thoroughly vacuum cleaned to remove as many insects as possible. The bed is then packed in tight plastic or industrial sacks before being taken out of the room. It is important to ensure that bedbugs cannot leave the bed during transportation and thus spread the problem. Beds can be heat/freeze-treated. Old traces of bedbugs (excrement/specks of blood and insect remains) must be removed before the bed is taken into use again. This is to avoid misunderstandings during later inspections due to old traces of bedbugs. An alternative may be to put special bedbug-proof covers on to the mattresses. These will wholly enclose box mattresses and thus obscure old traces, reduce the number of hiding places and facilitate inspection. If the bed is scrapped it is important that it is destroyed so that an infected bed does not go astray.
- Vacuum clean carpets, cushions, furniture and other places to get rid of as many bedbugs as possible before further treatment. The vacuum cleaner bag is destroyed and the vacuum cleaner is heat/freeze-treated before being used again in bedbug-free rooms.
- Washable inventory such as bedding, towels and cloths must be washed at the highest possible temperature. Ideally this should be at 90°C, with a minimum of 60°C. Ensure that they are transported to the laundry in closed sacks. The hotel

must inform the laundry that bedding that may be infested with bedbugs is on the way, so that they can place the sacks unopened in the washing machine for immediate washing. Soluble alginate sacks exist that can be put straight in to the washing machine without being opened.

- Small objects e.g. chairs and bedside tables that are to be transported for treatment or scrapping must be secured and handled properly so that they do not contribute to spreading bedbugs. This also applies to cushions, electrical equipment and rubbish from the room.
- To reduce the number of possible hiding places for the bedbugs, unnecessary objects should be removed from the room and cracks should be sealed.
- Treating the room may lead to the bedbugs trying to escape the treatment, so it is important that any openings such as ventilation shafts, cable conduits, pipe feedthroughs and cracks around door frames/partitioning are sealed. This will prevent spreading between rooms. If sealing is not possible then adjacent rooms must be treated as well.
- Treatment methods that may be used in combination with one another in locally adapted extermination operations, and which can also easily be combined with careful use of pesticides, are:
 - **Heat treatment of whole rooms**
 - **Heat treatment of objects in a heat chamber/heat tent**
 - **Heat treatment of inventory and hiding places with steam under pressure**
 - **Freeze treatment of inventory**
 - **Freeze treatment of inventory and hiding places with dry ice**
 - **Desiccant dust treatment**
- Keep rooms with bedbugs completely closed until the pest control firm guarantees that the bedbugs have been exterminated.

Inspect the room at least once a fortnight for two months to ensure that the pests have been successfully exterminated. Special bedbug-proof covers on box mattresses can facilitate inspection as they minimise the number of hiding places for bedbugs.

You can find further details about the pest control methods involved on www.fhi.no/skadedyr under facts about the various types of pest, and in the course material for training pest control technicians.

Advice may also be obtained by ringing the pest telephone ('Skadedyrtelefonen'), Monday to Friday between 13.00-14.00, on telephone number 21 07 77 00.

Brief information about bedbugs

Bedbugs are a problem for the tourist industry as they can establish themselves in hotels, mountain lodges, camping cabins, fishermen's shacks, hostels, tourist boats and other places with overnight accommodation. They are spread via tourists' luggage, so it is difficult to prevent them from coming in with guests. The insects can easily creep into suitcases, bags or rucksacks and travel with the guest from one place of overnight accommodation to the next. Bedbug attacks are **not** due to poor cleaning procedures on the part of accommodation providers.

Bedbugs are blood-sucking insects with a flat, oval, red-brown body. Adult insects are 5-6 mm long, whilst new-born individuals are around 1 mm. During the day they hide in cracks in beds, furniture, floors and walls etc., but at night they come out of their hiding places to suck blood from humans. Bedbugs leave behind traces in the form of specks of excrement, blood spots, larvae cases and dead insects, which can be found by inspecting the bed. Anyone who has stayed overnight at a place with bedbugs should have their luggage heat/freeze-treated before coming home, so that the problem does not travel with them.

The bedbug's development from egg to adult individual (above). They are 5-6 mm long as adults (picture right). Traces left by bedbugs (below).

Bedbugs bite on bare skin, not through clothes. The actual bite is painless, but the subsequent reaction varies from person to person. Some feel little or nothing, while others experience an acute rash that itches intensely. The reaction may happen immediately, or up to one week after the bite. Bedbugs do not normally transmit disease via their bites.

Further information about bedbugs may be found on the Internet:

www.fhi.no/skadedyr

You can also get help by ringing the pest telephone ('Skadedyrtelefonen') on working days between 13.00-14.00 **telephone number 0047 21 07 77 00.**

Equipment

Thorough inspection of hotel rooms requires little special equipment. Using simple aids it is possible to investigate barely accessible nooks and crannies oneself. An inspection lamp, or a small torch, is useful for inspection. Similarly an inspection mirror, with or without a built-in light, is handy during inspections. Lights and mirrors are available from well-stocked builders' merchants, car accessories firms etc.

If bedbugs are discovered in a hotel room it is important to treat luggage and loose inventory quickly. This can be done in a specially constructed heat tent. Heat tents are collapsible and come in several styles and sizes. The smallest ones are most suitable for treating smaller objects such as suitcases, handbags etc., while the larger models may also be used to treat furniture.

Example of heat tent.

An important measure that can contribute to early detection and simpler follow-up of infected rooms is the use of special bedbug-proof mattress covers. These can envelop box mattresses completely, thus reducing the number of hiding places in the bed and making the bed much easier to inspect. The covers are constructed so that bedbugs that may already be in or on the mattress cannot escape. Neither can they bite through the cover.

Bedbug-proof mattress covers.

APPENDIX:

Renholdspersonale (Spansk):

Personal del servicio de limpieza

Cómo identificar signos de chinches cuando limpian las habitaciones!

Buscar:

1) Manchas de sangre en las sábanas de las camas, almohadas y colchón.

2) Pequeñas manchas en el colchón a lo largo de los filos y en las esquinas.

3) Pieles vacías de insectos

4) Chinches que habitan en la cama

Si encuentran alguno de éstos signos, informar inmediatamente a su superior o la dirección, quienes realizarán una inspección más profunda de la habitación. Pongan las sábanas de la cama y las toallas en una bolsa aparte del resto.

Renholdspersonale (fransk):

Personnel de nettoyage

Soyez attentif aux traces de punaise de lit lors du nettoyage quotidien !

Signes à surveiller :

1) taches de sang sur le drap, la taie d'oreiller et le matelas.

2) petites taches sur le drap et le matelas. Le long des bords et dans les coins du lit.

3) carapaces d'insecte vides

4) punaises vivantes

Si vous trouvez de tels signes, informez-en immédiatement votre supérieur direct (l'économe de l'établissement, par exemple) qui se chargera d'une inspection minutieuse de la chambre. Le linge de lit doit être placé dans un sac à part qui doit être refermé et mis de côté.

Renholdspersonale (russisk):

Уборочному персоналу

При выполнении ежедневной уборки обращайтесь внимание на присутствие следов клопов!

Проверяйте следующее:

1) Капли крови на простыне, наволочках и матрасе.

2) Маленькие пятнышки на простыне и матрасе. Вдоль краев и по углам кровати.

3) Пустые «шкурки» насекомых

4) Живые клопы

При обнаружении следов немедленно проинформируйте своего вышестоящего начальника (напр. администратора), который обеспечит затем тщательный осмотр номера. Постельное белье необходимо поместить в специальный мешок, который затем завязывается и отставляется в сторону.

Renholdspersonale (thai):

พนักงานทำความสะอาด/แม่บ้าน

โปรดใส่ใจในการตรวจดูร่องรอยของตัวเรือดเมื่อทำความสะอาดประจำวัน

โดยให้ตรวจดูดังนี้

1) คราบเลือดบนผ้าปูเตียง หมอน และที่นอน

2) จุดเล็ก ๆ บนผ้าปูเตียงและที่นอน ตามขอบและมุมเตียง

3) ซากลอกคราบ

4) ตัวเรือดเป็น ๆ

หากพบร่องรอยใด ๆ ข้างต้นควรแจ้งหัวหน้างานทราบทันที (อาทิ หัวหน้าแผนกแม่บ้าน)

ซึ่งจะดำเนินการตรวจห้องอย่างละเอียดเพื่อความแน่ใจ ผ้าปูเตียงควรวีในถุงที่แยกต่างหากโดยมัดปากถุงและนำไปเก็บ

Renholdspersonale (kinesisk):

保洁员工

请在日常保洁中留意臭虫的痕迹！

寻找：

1) 床单、枕巾和床垫上的血迹。

2) 床单和床垫，以及沿床的边缘和角落的小斑点。

3) 空的虫壳

4) 活的臭虫

如果发现任何这些东西，请立即向主管（例如，保洁主管）报告，主管将会确保对房间进行彻底检查。床单放在将会绑好放在一边的单独的袋子里。

Renholdspersonale (kroatisk):

Osoblje za čišćenje

Molimo Vas da tijekom svakodnevnog čišćenja pazite na tragove stjenica!

Pretražite:

1) Mrlje od krvi na plahtama, jastučnicama i madracima.

2) Točkice na plahtama i madracima kao i na rubovima i kutovima kreveta.

3) Prazne kukuljice kukaca

4) Žive stjenice

Ako nađete bilo što od navedenog odmah to prijavite neposrednom rukovoditelju (npr. voditelju održavanja zgrade) koji će osigurati temeljitu inspekciju prostorije. Plahte se stavljaju u posebnu vreću koju treba zavezati i odložiti.

Renholdspersonale (polsk):

Personel utrzymujący czystość

Podczas codziennego sprzątania proszę zwracać uwagę na ślady pluskiew!

Należy szukać:

1) Śladów krwi na prześcieradle, poduszkach i materacu.

2) Małych plamek na prześcieradle i materacu. Wzdłuż brzegów i w rogach łóżka.

3) Pustych główek insektów

4) Żywych pluskiew

W przypadku znalezienia wymienionych śladów, należy natychmiast zgłosić to do najbliższego przełożonego (np. administratora budynku), który zadba o przeprowadzenie gruntownej inspekcji pokoju. Pościel proszę włożyć do osobnego worka, który należy zawiązać i odłożyć na bok.

www.fhi.no

Utgitt av Folkehelseinstituttet
Juni 2016
Postboks 4404 Nydalen
NO-0403 Oslo
Telefon: 21 07 70 00
Rapporten kan lastes ned gratis fra
Folkehelseinstituttets nettsider www.fhi.no